

Synnynnäinen lonkkanivelen sijoiltaanmeno

Lastenlääkäri tutkii vastasyntyneen lapsen lonkat synnytyssairaalan kotiinlähtötarkastuksessa. Jos lonkissa esiintyy löysyyttä tai ne menevät sijoiltaan, lääkäri tekee lähetteen Lasten ja nuorten ortopedian poliklinikalle lonkkien tarkastusta varten. Vauva saa ajan poliklinikalle noin 2-3 viikon iässä. Vauvalle voidaan jo synnytyssairaalassa aloittaa tuplavaippahoito, jota jatketaan kotona yleensä ensimmäiseen poliklinikkakäyntiin asti.

Poliklinikalla lasten ortopedi tutkii vauvan lonkat ja päättää jatkohoidosta. Vaihtoehtoja ovat seuranta, Pavlikin valjaat ja von Rosen -lastahoito. Hoidon tarkoituksena on pitää reisiluiden päät lonkkamaljakoissa siten, että lonkkanivelet muotoutuvat normaaleiksi ja nivelkapselit kehittyvät tukeviksi. Lonkkamaljakoiden kehitystä seurataan alkuvaiheessa ultraääni-tutkimuksella ja myöhemmin röntgentutkimuksella.

Hoito ei hidasta eikä estä vauvan normaalia kasvua ja kehitystä. Se ei ole myöskään kivuliasta. Ensimmäinen ilta ja yö valjaiden tai lastan kanssa on usein itkuinen, mutta vauva tottuu hoitoon nopeasti. Hyvin toteutettu hoito varmistaa vauvan lonkkien parhaan mahdollisen kehityksen.

Tuplavaippahoito

Tuplavaippahoidolla tarkoitetaan sitä, että vauvalle puetaan normaalikokoisen vaipan tai sisävaatteiden päälle reilusti isomman kokoinen vaippa. Hyvä vaihtoehto tähän on äitiyspakkauksen mukana tuleva kestovaippa. Tuplavaippaa käytetään ympäri vuorokauden. Tuplavaippahoito ei estä kantoliinan tai rintarepun käyttöä. Rintarepun valinnassa tulee huomioida, että vauvan lonkat aukeavat tarpeeksi ja jalat tulevat vanhemman vartaloa vasten.

Pavlikin valjaat

Pavlikin valjaat puetaan vauvalle sisävaatteiden päälle. Lääkäri sovittaa vauvalle oikean kokoiset valjaat ja ohjaa valjaiden pukemisen poliklinikkakäynnin yhteydessä. Valjaita käytetään 23 tuntia vuorokaudessa, kunnes lonkkamaljakoiden muoto todetaan ultraäänitutkimuksella normaaliksi. Valjaat saavat olla pois päältä vauvan pesujen ja vaipan vaihtojen ajan sekä pidettäessä vauvaa kantoliinassa tai rintarepussa. Valjaat kestävät käsinpesun. Valjaat eivät estä turvaistuimen käyttöä autossa.

Von Rosenin lasta

Lääkäri asettaa von Rosenin lastan vauvan paljasta ihoa vasten. Vaatteet puetaan lastan päälle. Lastaa pidetään jatkuvasti. Näin varmistetaan, että lonkat pysyvät hyvässä asennossa koko hoidon ajan.

Ensimmäinen tarkastus ja tarvittaessa lastan vaihto isompaan tapahtuu poliklinikalla 2-3 viikon kuluttua hoidon aloituksesta. Lastahoito kestää yleensä noin 6 viikkoa.

Ennen lääkärin vastaanottoa vauva kylvetetään kotona edellisenä iltana tai samana aamuna ilman lastaa. Lasta otetaan mukaan lääkärin vastaanotolle, jossa lääkäri asettaa sen takaisin paikoilleen.

Lastahoidossa vauvan pitäisi pystyä kääntämään päätään molempiin suuntiin, silloin lasta ei ole liian ylhäällä hartioista. Tarvittaessa lastaa voi muokata hartioilta ja kyljistä. Vauvan jaloista ei saa nostaa eikä vetää.

Lastahoidon aikana kylpeminen ei ole sallittua, sillä lastan pehmuste imee herkästi vettä. Kosteaa lasta saattaa hautoa vauvan ihoa. Pesujen jälkeen vauvan iho tulee kuivata huolellisesti, erityisesti lastan alta. Rasvatalkkia kannattaa käyttää etenkin ihon ja lastan välissä. Vauvan vaipat vaihdetaan riittävän usein. Ilmakylvyt ovat myös suositeltavia.

Neuvolakäyntien yhteydessä vauva punnitaan lastan kanssa. Lastan paino on merkitty lastan selkäpuolelle. Pituutta ei voi mitata lastahoidon aikana.

Lastahoidon aikana vauva ei saa olla kantoliinassa tai rintarepussa, sillä lasta saattaa painaa tai hangata vaurioittaen vauvan ohutta ihoa. Lastahoidon aikana ei voi käyttää tavallista auton turvaistuinta. Apuvälinekeskuksesta voi lainata turvakaukalon hoidon ajaksi.

Yhteydenotot

Ottakaa yhteyttä Lasten ja nuorten ortopedian poliklinikalle soittoaikojen puitteissa, jos teillä on kysyttävää tai ongelmia hoitoon liittyen.

- Sairaanhoidtaja, puhelin 02 313 0412
- Soittoajat: ma, ke-pe kello 8.15-9.00